

Temps era temps

Les nuclears, una nova fita

El 2028/29, d'aquí a deu anys, acaba la vida útil de les tres-centrals nuclears que hi ha a les Terres de l'Ebre, però és a principis de l'any vinent que les empreses propietàries tenen el termini per a sol·licitar la renovació de la llicència. D'acord amb la normativa vigent les centrals nuclears espanyoles tenen una vida útil de 40 anys, però es pot prorrogar si el govern ho autoritza.

Josep Bayerri Raga,
periodista

La construcció de les centrals nuclears a l'Ebre va respondre a la decisió política a finals del seixanta de convertir les comarques del sud de Catalunya en l'àrea de producció energètica per abastir tot el país. Les preses hidroelèctriques de Mequinensa i Riba-roja, en fase final de construcció i l'existent a Flix, a les quals se'n volia afegir una de nova a Xerta que inundaria tota la riba de l'Ebre, especialment el terme de Benifallet, fins a Miravet i Ginestar i un altre embassament a Garcia. També les nuclears, ja que en principi se'n preveien fins a sis, a Vandellòs, Ascó i l'Ametlla de Mar. Paral·lelament es projectaven els grans transvasaments d'aigües de l'Ebre cap a l'àrea metropolitana de Barcelona i la regió de València.

Al capdavant i en la perspectiva del 2018 aquell projecte es va convertir en realitat a mitges: es construïren 4 "nuclears", una hidroelèctrica a Xerta (sense embassament, això sí); es féu un transvasament de l'Ebre limitat al Camp de Tarragona i es construí l'inútil canal Xerta-Calig; mentrestant, les noves tecnologies afegiren les centrals eòliques arreu del territori, especialment a la Terra Alta.

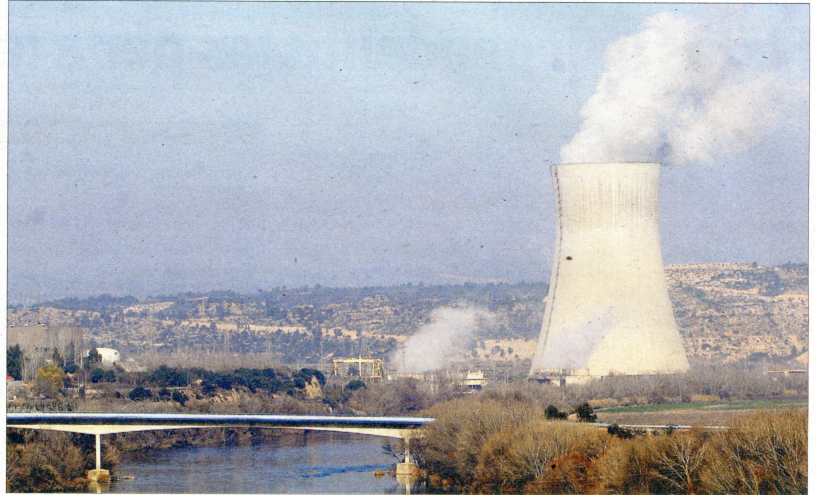
La central Vandellòs I fou aprovada el 1967 sense cap oposició, és més, la premsa de l'època ho considerà com un gran avenç tècnic i quan entra en servei el 1972 ho saludaren com un esdeveniment que promouria una millora econòmica per al territori. Aquesta central va haver de ser clausurada i desmantellada el 1989 com a conseqüència d'una greu avaria. Aleshores, però, ja funcionava la central Vandellòs II, avui encara en servei, i es demanava un Vandellòs III que no s'arriba a autoritzar.

En plena eufòria nuclearitzadora, el 1974 es va sol·licitar la cons-

trucció de dues noves plantes al terme de l'Ametlla de Mar, al sud de la població. Com a reacció es va crear l'associació COVEAMAR encapçalada per la Confraria de Pescadors, aleshores residida per Enric Rebull; l'entitat va encarregar un rigorós estudi científic a un equip d'experts de la Universitat de Barcelona, que aconseguiria frenar la iniciativa.

Pel que fa a les Centrals d'Ascó van tenir al principi una activa oposició popular encapçalada per Joan Carranza i Carmel Biarnes, amb els capellans Miquel Redorat, Josep M. Sáez i Joan Massip, com molt bé explica el periodista Xavier Garcia (Garcia X., *Un any de lluita contra les centrals nuclears a l'Ebre*, Edit. Fund. Bofill, BCN 1979). Es va ressuscitar l'esperit de l'anomenada CARE (Comissió d'Apoderats de la Ribera d'Ebre) creada el 1960 per a impedir la construcció de l'embassament que es volia bastir a Xerta; la integren Antoni Esteve (de Móra), Joana Alier (Ginestar) i Francesc Cots (Benifallet), entre altres. Era una singular fórmula de representació en un estat sense llibertat d'associació que consistia a atorgar apoderaments davant notari i així elegir uns representants per a poder actuar. La CARE va paralytizar l'embassament de Xerta i va crear una forta consciència comarcal a la Ribera d'Ebre.

El 1972 FECSA obtingué la llicència per construir la Central Ascó-I i quan les obres acabaven de començar s'autoritzava l'Ascó-II. Els antinuclears van començar una llarga i desigual lluita per impedir les obres, denunciant irregularitats, especialment en l'obtenció de la llicència municipal. Val a dir que una part significativa de la població, condicionada per una intensa campanya de les companyies elèctriques, hi estava d'acord per l'activitat generada per les obres i les expectatives futures de llocs de treball. Al final la políti-

Més enllà dels llocs de treball i la recaptació municipal, l'existència de les plantes nuclears no van generar cap benefici per al conjunt del territori ebrenc.

ca dels fets consumats va poder funcionar el 1984. Joan Carranza,

que havia estat elegit alcalde d'Ascó el 1979, va veure com les presions s'imposaven. Quan va entrar

en funcionament la Central es traslladà a viure a Santa Coloma de Farners, on va morir. ■

**VIVEROS
SANCHO HNOS.**
FRUTALES, OLIVOS, CÍTRICOS Y JARDINERÍA

Vivero productor seleccionador de cítricos y vivero productor multiplicador de frutales

Nuestro vivero cultiva 68 especies de plantas y más de 340 variedades

www.viverossancho.com

Miguel Figueras, 12, 1ªA - 43530 ALCANAR (Tarragona)
Tel. Oficinas: **977 73 00 96**
Tel. Viver: **977 26 12 65**

e-mail: info@viverossancho.com
Coordenades: N 40.52641° - E 0.48637°